

Sektaški logiki navkljub

Kocka je padla. Slika je jasna. Spoznanja in ugotovitve grenke. Med pripravami na državnozbor-
ske volitve dne 27. in 28. marca slovenska narodna skupnost v Italiji ni mogla, znala ali hotela najti skupnega jezika ne o kandidatih ne o programu. Res je, da na volitvah nastopata dva kandidata slovenske narodnosti — profesor Bratina za senat in sindika-
list Kneipp za poslansko zbornico — vendar sta njuni kandidaturi popolnoma v skladu s staro strankarsko in zasmrajeno sektaško logiko, ne pa rezultat lojalnega dogovarjanja in poštene-
ga dogovora. Zato bo marsikateri slovenski volivec v volilni kabini ugriznil v kislo jabolko ali si morda celo zamašil obe nosnici, preden jima bo zaupal svoj glas.

Problematica je zlasti kandidatura na progresistični listi — ta po našem edina prihaja v poštev — v drugem tržaškem volilnem okrožju za poslansko zbornico. Ne gre pri tem za osebo, ki je sicer niti ne poznamo, a ki je gotovo vredna vsega spoštovanja, temveč za izbiro, ki je bila narejena; saj se zdi, kot da nekdo sploh ne bi želel oziroma maral uspeha v tem volilnem okrožju. Če je prodrila strankarsko-sektaška logika, zakaj ne kandidira — se vprašamo — bivši senator Stojan Spetič? Ta se je bil namreč izkazal kot sposoben parlamentarec in tudi dober »slovenski« senator, neglede na njegovo »internacionalistično« listo (nekdanjo KPI).

Prijatelj Ivo Jevnikar pravilno poudarja, da bi »z večjo strnjeno-
stjo naših sil bili tako krepka postavka pri vsakem pogajanju, da bi se zadeve drugače odvijale«. Kot politik — deželni tajnik — povsem upravičeno tudi naglašaja, da bo »za Slovensko skupnost bistvenega pomena odnos do zaščitenega zakona, do zahteve po zagotovljenem zastopstvu in do razmerja med izvoljenim ter organizirano slovensko stvarnostjo« (Kat. glas, Gorica, 17.2.1994).

DRAGO LEGIŠA

Resnih in poštenih pobud za pomiritev še vedno ni

AGONIJE SARAJEVA JE MORDA KONEC

Atlantsko zavezništvo je z ultimatom vsililo ne samo nova pravila, pač pa novo igro: namesto Srbom priljubljenega šahovskega taktiziranja — psihološki poker, ki ne dovoljuje zavlačevanj, pač pa zahteva jasne odločitve. Vojna letala so ostala v hangarjih in letalonosilkah, ker Karadžić ni imel dovolj poguma, da bi preveril morebitni nasprotnikov bluf. Toda re-

SAŠA RUDOLF

šiti je bilo treba srbsko čast, zato se je v igro vpletla Moskva s predlogom, naj bi srbsko topništvo nadzorovale ruske modre čelade, ki so doslej igrali nogomet s krajinskimi Srbi v vzhodni Slavoniji.

S tem bosanske partije še ni konec, za nami je le prva igra. Atlantsko zavezništvo je po treh letih mencanja, oklevanja, notranjih sporov, le dose-
glo minimalno soglasje, pokazalo zobe, in srbskega obleganja je bilo konec. Res je, da bodo verjetno topništvo, ki so ga umaknili z obronkov sarajevskih hribov, s pridom uporabili na drugih frontah, toda agonije bosanske prestolnice bi moralo biti konec, če bo grožnja takojšnjih letalskih napadov obveljala v prihodnjih dneh in tednih.

Zdaj, ko se je izkazalo, da letalstva ni bilo treba uporabiti, so vsi zadovoljni. V Združenih državah se Clinton lahko hvali pred javnim mnenjem z doslednostjo in trdo roko, v Rusiji je Jelcin ugodil parlamentu, ki je zahteval preprečitev bombardiranja srbskih postojank, v Združenih narodih pa se je Butros Ghali izognil dilemi: letalski napadi da, letalski napadi ne. Olajšanje tudi v Evropi, saj bi bombardiranje lahko povzročilo razširitev vojne, obenem pa tudi srbske povračilne ukrepe, predvsem teroristične napade. Spet bomo lahko živeli brezskrbno, kot da v Bosni ne umira dan za dnem na desetine ljudi, vest si bomo pomirjevali in olajševali z zbiranjem pomoči, se raznežili ob trpljenju vojnih sirot, se zgrozili nad pobijanjem, toda le za minuto ali dve, kolikor trajajo radijski in televizijski zapisi o balkanski tragediji.

Splošno olajšanje torej in nova pogajanja brez resnejših izgledov za končno rešitev, ki zahteva obilico trdega dela in naporov. Vrnili se bomo k vsakodnevni problemom, bosansko dramo pa odpisali na rob življenjskih interesov.

V tej splošni sprostitvi pa se nihče ne vpraša, kaj menijo Bosanci, Sarajevčani, ki nadaljujejo vsakodnevni boj za obstanek, kaj menijo v Mostarju, Gornjem Vakufu, Srebrenici in drugih ogroženih bosansko-hercegovskih mestih, kaj menijo begunci na Hrvaškem, Srbiji, Sloveniji, Italiji, Nemčiji in drugih evropskih in izven-evropskih državah.

Kolikor časa bo trajala odločna politika Nata, bodo ruske modre čelade poštenje opravile svojo nalogo v Sarajevu kot v vzhodni Slavoniji, se ne bodo po opravljenem vojaškem roku vrnile kot prostovoljci na strani pravoslavni bratov. Odprtih vprašanj ne manjka, manjkajo pa pobude, resne in poštene, za pomiritev, za pripravo na etnično odjugo, za vzpostavitev novih odnosov med Srbi, Hrvati in Muslimani.

Mirovnikom ne bo treba več zmrzovati pred vhomom v ameriško oporišče v Avianu, vrnili se bodo lahko k vsa-

Iz vsebine:

Pokrajinski kongres Slovenske skupnosti iz Gorice (str. 2)

Pogovor z režiserjem M. Uršičem o novi premieri v SSG (str. 3)

J. Bednarik:
Šah je več kot igra (str. 7)

J. Paljk:
Tokrat gre za preživetje (str. 7-8)

kodnevnim poslom, vendar ne z mirno vestjo, ko bodo pretehtali, koliko naporov so vložili in koliko aplavzov so poželi ob manifestacijah za mir v Vietnamu in koliko skromneje, razen častnih izjem, so protestirali proti agresiji na Bosno in Hercegovino.

Po srečanju med Peterletom in Andreatto v Bologni

Boljše vzdušje v dvostranskih odnosih

V soboto, 19. februarja, sta se v Bologni sestala na tretjem srečanju zunanja ministra Italije in Slovenije Beniamino Andreatta in Lojze Peterle s sodelavci. Šlo je za intenzivni delovni sestanek, ki je odpravil nekatere sence, ki so lebdele in zaustavile krepitev dvostranskih odnosov. Časnikarjem je uspelo predreti zid zaupnosti, s katerim so nameravali ograditi pogovore. Proučili so daljnoročni pristop zunanjih politik obeh držav in celotno dvostransko problematiko kot tudi trenutni položaj v Bosni.

Andreatta je izrazil zadovoljstvo nad zunanje-političnim pristopom Slovenije in podčrtal njeno vlogo srednjeevropske a tudi jadranske-sredozemske razsežnosti. Oba ministra sta s tem v zvezi poudarila pomembnost stikov med Slovenijo in Italijo. Slednja bo ob pomembnih rokih evropskega preoblikovanja podprla slovenske težnje v zvezi z evropskimi integracijskimi procesi in vključevanjem v partnerstvo za mir. Zanimiva je bila na primer izjava Andreatte na tiskovni konferenci, da je treba dokončno iztrgati Slovenijo iz nekdanjega jugoslovanskega okvira. Odločili so se za oblikovanje diplomatske-

ga protokola, kar bo omogočilo tesnejše sodelovanje na diplomatski ravni. Zavzeli so se za intenzivnejše gospodarsko sodelovanje.

V ospredju pogovorov je bil tudi položaj obeh manjšin. Andreatta se je izrazil za dosego najvišje mere dostojanstva in izraznosti narodnostnih skupnosti. Sklenili so ustanovitev delovnega odbora med ustanovo RAI in upravo koprski radiotelevizije, da bi uredili televizijske oddaje v slovenščini in italijanščini za obe manjšini. Peterle se je zavzel za ureditev zaščite slovenske manjšine in pozitivno ocenil prenos političnih vprašanj v obravnavo strokovnih komisij ob uspešnem delu zgodovinske komisije. Podobna strokovna komisija bo obravnavala premoženjska vprašanja v Istri. Andreatta je s tem v zvezi dejal, da želi videti znamenja dobre volje. Peterle pa je poudaril nujnost, da se obseg pomoči slovenski manjšini, ki jo nudi italijanska država, ne zmanjša, kot se ni pomoč slovenske države italijanski manjšini. Ta vprašanja bosta ministra spet obravnavala na dvostranskem srečanju ob robu zasedanja zunanjih ministrov Srednjeevropske pobude 4. in 5. marca v Trstu.

RADIO TRST A

■ ČETRTEK, 24. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Marjan Tomšič: »Oštrigeca«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale: Iz filmskega sveta; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dopisnice z najbližnjega vzhoda.

■ PETEK, 25. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Marjan Tomšič: »Oštrigeca«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Poslušajmo, rišimo in pišimo!«; 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.00 Nekaj minut z...; 15.30 Mladi val; 16.45 Postni govori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki.

■ SOBOTA, 26. februarja ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 10.00 Poročila; 10.10 Kogojevi dnevi '93; 12.00 Krajevne stvarnosti: »Ta rozajanski glas« — oddaja iz Režije; 12.45 Krajevne stvarnosti: Glasnik Kanalske doline; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon; 15.00 »Ena se tebi je želja spomnila« — romantični sprehodi v neponovljivo obdobje umetnosti; 16.00 75 let po 1. svetovni vojni; 16.30 Glasba za vse okuse; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Prežihov Voranc: »Doberdob«.

■ NEDELJA, 27. februarja, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Dvojne počitnice« (Brane Dolinar); 11.45 Vera in naš čas; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Vice«; 15.00 Krajevne stvarnosti; 16.00 Šport in glasba; 17.00 Krajevne stvarnosti: Z naših prireditev.

■ PONEDELJEK, 28. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila; 8.10 Iz Četrtekovih srečanj: Vaš Pepi in papir; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Marjan Tomšič: »Oštrigeca«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nagradna abeceda — radijska kviz oddaja za otroke; 15.10 Panta rei; 15.30 Mladi val; 16.45 Postni govori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Brezposelnost: teorija in praksa.

■ TOREK, 1. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Marjan Tomšič: »Oštrigeca«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Vice«.

■ SREDA, 2. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Ivo Andrić: »Most na Drini«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Šaljiivo-resno.

V Števerjanu je bil goriški pokrajinski kongres Ssk

Obstoj edine narodne stranke Slovencev v Italiji je nujnost

Udeleženci pokrajinskega kongresa Ssk v Gorici

(foto S. Reportage)

V soboto, 19. t.m., se je v Sedejem domu v Števerjanu vršil pokrajinski kongres Slovenske skupnosti Gorica, ki je minil v preverjanju obdobja med enim in drugim kongresom, predvsem pa v luči določitve stanja, v katerem se nahaja slovenska manjšina v Italiji danes tik pred državnimi volitvami 27. oziroma 28. marca. Kot sta poudarila osrednja poročevalca, predsednik pokrajinskega sveta Štefan Bukovec in pokrajinski tajnik Hadrijan Corsi, se vsi skupaj z italijansko družbo nahajamo sredi nelahkega zgodovinskega prehoda, ki je še posebej za manjšino težak in zapleten. Desnosredinske sile namreč ne kažejo za slovensko vprašanje nikakršne naklonjenosti, dokaj zadržane so tudi leve sile. Obstoj edine narodne stranke Slovencev v Italiji je nujnost, zakaj edino po tem ključu res lahko govorimo o zavzemanju za slovensko manjšino, saj se pri rojakih v italijanskih strankah še vedno dokaj močno kaže neugodna navezanost na usmeritve italijanskih strank. Kako naj si drugače razložimo dejstvo, da ni bilo mogoče v iskanju skupnih kandidatov za marčne volitve doseči ustre-

nega dogovora med vsemi slovenskimi političnimi silami in to po uspešnem primeru tržaških občinskih volitev, ki so z odločilno udeležbo tudi Slovenske skupnosti pravzaprav pokazale, kako je treba delovati v prid vse večje demokratizacije italijanske družbe.

Slovenska skupnost v Gorici meni, da ni dovolj, da smo Slovenci le italijanski državljani. Treba je vztrajati v boju za globalno zaščito in zaježeno zastopstvo, kar pa leve slovenske politične sile — namreč zaježeno zastopstvo — po novem razlagajo kot ne povsem potreben in nemara kar pretirano zahteven cilj. V tej točki je deželni tajnik Ivo Jevnikar pojasnil bistveno ozadje neuspešnih skupnih dogovarjanj o kandidatih za marčne volitve. Slovenska skupnost je omizje te vrste zapustila, vendar bo podprla v prvi vrsti slovenske kandidate, prej pa še preverila njihov odnos do globalnega zaščitnega zakona, do zaježene zastopstva ter tudi do potrebnih oblik povezave med izvoljenimi kandidati in organizirano manjšinsko družbo. Slednjič je pokrajinski kongres ugotovil, da je stranka premalo stro-

kovno organizirana in da ji primanjkuje nujnih struktur bodisi v centru bodisi na terenu. Učinkovitejša organizacija stranke je pač v novih pogojih političnega delovanja nujnost. Na koncu je kongres še izvolil nov pokrajinski svet, ki bo iz svojih vrst določil novo pokrajinsko tajništvo oziroma tajnika ter tudi predsednika pokrajinskega sveta.

J.P.

* * *

Okrogla miza v Štandrežu

»Dve skupnosti, ena stvarnost«, to je naslov okrogle mize, ki jo Zveza slovenskih kulturnih društev iz Gorice, kulturno društvo Oton Župančič iz Štandreža in skupnost Italijanov »G. Tartini« iz Pirana organizirajo v petek, 25. februarja 1994, ob 20. uri, v domu Andreja Budala v Štandrežu. Gre za nadaljevanje stikov in srečanj, ki sta jih ZSKD in piranska Unija uvedli lansko leto, ko sta pripravili vrsto kulturnih in športnih srečanj. Decembra meseca pa je bilo v Piranu srečanje, na katerem so predstavniki obeh narodnih manjšin izpostavili zdajšnja odprta vprašanja in podčrtali možnosti skupnega dogovarjanja.

Na okrogli mizi v Štandrežu bodo sodelovali senator Darko Bratina, predsednik izvršnega sveta Unije italijanov Maurizio Tremul, predsednik SKGZ Klavdij Palčič, podpredsednik Unije Italijanov Silvano Sau, predsednik italijanske skupnosti iz Pirana Stefano Lusa in član deželnega vodstva ZSKD, Rudi Pavšič.

Petkov večer bodo uvedli člani mešanega pevskega zbora Oton Župančič iz Štandreža.

Sektaški logiki navkljub

◀ III I

Pričakujemo, da bosta oba slovenska kandidata za novi parlament čimprej jasno in javno povedala, kaj in kako osebno sodita o pravkar omenjenih vprašanjih. Na izjave njunih strank oziroma skupin namreč ne damo veliko, saj iz dolgoletne prakse vemo, da je zanju prvotnega pomena oportunitet, ki se ji načelnost praviloma podreja.

Črnoglednost v tem trenutku seveda nikakor ni na mestu, vendar moramo stvarno gledati na razmere in zlasti ne smemo dovoliti, da bi nas in naše specifične probleme preveč vpletali v vsedrjavni okvir, saj bi v tem primeru zares utonili v prostranem morju in bi z nami utonili tudi naši posebni problemi. Še je čas, da se takšni nevarnosti izognemo. Glasujmo zato preudarno in predvsem politično modro.

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti Gorica

Špacapan Bernard
Brešan Karlo
Bratuž Andrej
Bukovec Štefan
Podveršič Franc
Povše Janez
Korsič Marilka
Terpin Marjan
Mikluž Darko
Humar Dominik
Vogrič Ivan
Skok Oriette
Peric Klavdij
Vescovi Mirjam
Čibej Ljuba
Vižintin Bruna

Vižintin Milko
Gergolet Maks
Grinovero David
Bensa Silvan
Figelj Aleš
Ferlat Irene
Brajnik Marko
Pavio Lucijan
Tabaj Božidar
Paulin Damjan
Mučič Mario
Jarc Milan
Bandelli Walter
Jarc Lidija
Mučič Karlo
Cingerli Ivan

Peric Bruno
Keber Edi
Gradnik Vanda
Prinčič Stanko
Corsi Mihael
Terpin Janez
Černic Branko
Terpin Damjan
Corsi Hadrijan
Primožič Silvan
Jevnikar Ivo
Špacapan Mirko
Kosič Aleksandra
Brešček Marjan
Mikluš Edvard

Režiser predstave je Mario Uršič

Beckettov teater absurda v dveh značilnih enodejankah

V Slovenskem stalnem gledališču v Trstu bo v četrtek, 24. februarja, nova premiera, ki pa si jo bo tokrat lahko ogledalo le 35 oseb. Gre namreč za t.i. mali oder, kot tak namenjen manjšemu krogu gledalcev. Na sporedu sta dve enodejanki irskega pisatelja Samuela Becketta — »Ne jaz« in »Poslednji trak«. Za to predstavo, ki jo režira Mario Uršič, so v Slovenskem stalnem gledališču odkrili popolnoma nov prostor nad barom v gornjem nadstropju Kulturnega doma, kjer doslej niso še uprizorili nobene igre.

Režiser Uršič je v pogovoru povedal, kakšne vrste delo si bomo lahko v prihodnjih tednih ogledali v SSG. Opozoril je tudi, da morajo vsi, ki si želijo predstavo ogledati, rezervirati sedež, ker je število obiskovalcev strogo omejeno.

Kaj je v dramskih tekstih Samuela Becketta najbolj zanimivo in kaj bi povedali o samem avtorju?

Beckett je irski avtor, ki je sicer vse svoje življenje preživel v Franciji in je tako pisal v dveh jezikih, francoščini in angleščini. V zgodnjih 50. letih je zaslovel s takojmenovano dramaturgijo absurda. Pri tem avtorju je mogoče opaziti marsikatero potezo in filozofske misli Camusa in Sartra, v svojih delih pa se navezuje predvsem na atmosfero, ki je v njegovem času vladala v intelektualnih krogih.

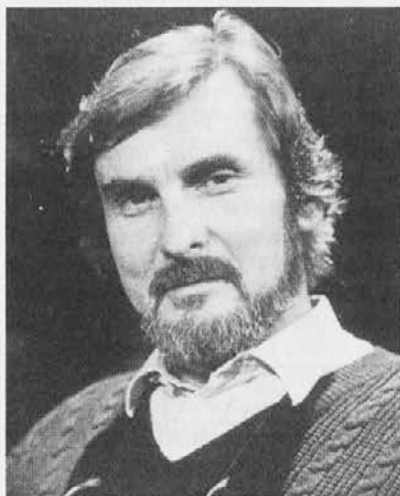
Pred Beckettom se je ves svet dramaturgije vrtel okoli zgodb. Dramske osebe so se realizirale v »velikih dejanjih«. V teatru absurda pa se pojavi mali človek v vsakdanjem življenju, zadrgnjen v svoj predmetni svet, svoj tišine in razmišljanja. Za Becketta postane dramsko čtivo tudi običajen vsakdanjik: vstati, umiti se, jesti, piti, ponavljanje vedno istih gibov do absurda, dan za dnem. Pri tem avtorju je značilno čakanje na nekaj, kar ne pride, kot na primer v njegovem znanem tekstu »Čakajoč na Godota«.

Sedaj pa nekaj besed o obeh enodejankah, ki si jih bomo lahko ogledali v SSG, in o igralcih. Najprej »Ne jaz«...

Ti dve dramski besedili sta dobra pokušinja Beckettove dramaturgije. »Ne jaz« je enodejanka za nastop ene same igralke. Namesto osebe pravzaprav nastopajo usta neke nedoločene osebe. Vendar, ko spregovori, to osebo spoznamo, ko skozi hudournik besed izrazi svoj svet tesnobe. Ko te besede drovijo skozi usta in izbruhnejo na plan, seveda na videz niso logično povezane, ker se misel, ki jo hoče monolog zajeti, stalno izmika. Beseda se torej popredmeti kot občutek v enem samem vzdihu, v eni sami pavzi, v eni sami besedi. V tej enodejanki nastopa Lučka Počkaj. Igralka stoji pred zelo težko nalogo, saj so teksti nevsakdanji in nevezani na t.i. »dramaturško tradicijo«. Težava pri tem Beckettovem tekstu je prav v tem, kako skozi besede ali skozi samo pavzo in vzdih izpovedati notranji spopad med možgani in usti.

Kaj pa »Poslednji trak«?

»Poslednji trak« pa je kontrasten. Delo živi v tišinah, v temni sobi neke

Režiser Mario Uršič

osebe nedoločene starosti, a dovolj stare, da že izgublja spomin. To je Krap, ki ga pooseblja Gojmir Lešnjak. Gledalec se znajde v sobi s človekom, ki tava v prostoru in s svojim magnetofonskim trakom išče svojo preteklost, pozabljene strani svojega življenja, ki jih sproti obnavlja s poslušanjem. S tem osmišlja svoj svet pozabe. V naši postavitvi smo vsekakor naredili pomemben premik naprej. Nismo se namreč dobesedno držali Beckettovega teksta, ki predpisuje magnetofon, ampak smo se odločili za veliko učinkovitejši video trak.

Tudi vloga, ki jo igra Lešnjak, je, kot vidimo, nevsakdanja in tudi zelo težavna, saj je Krap raztrgana osebnost, človek, ki se na odru pojavlja in spet izginja, ki je prisoten a ga že naslednji trenutek spet ni.

Je Slovensko stalno gledališče že uprizorilo kako Beckettovo delo? Kako mislite, da lahko danes občinstvo razume in sprejme njegov teater absurda?

V Trstu smo Samuela Becketta igrali v 60. letih. Takrat je bil avtor sodoben — umrl je v zgodnjih 80. letih. Slovensko gledališče je postavilo na oder »Čakajoč na Godota« in tudi »Zadnji trak«. Igrali so kolegi, ki jih danes ni več med nami, to so Silvij Kobal, Edvard Martinuzzi in Rado Nakrst. Tokratna repertoarna izbira SSG se torej idealno povezuje s tistim začetkom.

Gledališče Becketta se je danes tako usidralo v zavest gledalcev, da je ta avtor že uvrščen med klasike.

Njegov vpliv je viden tudi danes. Dovolj je, če na primer pogledamo najbolj preproste skoče, ki nam jih večkrat ponuja televizija. Prepričan sem, da je danes ta irski dramatik postal že tako »klasičen« avtor, da ne bo več tako močno šokiral in zaprepal ljudi, kot jih je v 60. letih. Upam, da bo ta predstava naletela na odziv, ki sta ga oba igralca gotovo vredna.

Pogovarjala se je
Helena Jovanovič

V petek, 4. marca, bo ob 18. uri v Katoliški knjigarni predstavitev knjige Stezice in odprtje razstave fotografij dr. Rafka Dolharja. O delu bo ob prisotnosti avtorja govorila prof. Zora Tavčar, odlomke iz knjige bo bral Livio Valenčič.

V Kulturnem domu v Trstu bo v torek, 1. marca, četrti abonmajski koncert Glasbene matice. Nastopila bo skupina Gallus consort, ki jo sestavljajo Dina Slama (alt, čembalo), Janko Ban (tenor), Miloš Pahor in Erika Slama (flavta), Vasja Legiša (violončelo) in Marko Feri (kitara). Koncert se bo pričel ob 20.30. Na sporedu so skladatelji: Sammartini, Händel, d'Arcano, Stamic, Haydn, Mozart, Viozzi, Slama in Tarsia.

Krleževa drama »V agoniji« na odrskih deskah SSG

V Kulturnem domu v Trstu je bila v petek, 18. t.m., premiera drame »V agoniji« hrvaškega avtorja Miroslava Krleže v režiji Borisa Kobala. Nastopili so igralci Slovenskega stalnega gledališča Maja Blagovič, Vladimir Jurc in Miranda Caharija, kot gost pa znani odrski umetnik Jurij Souček iz Ljubljane, ki je pred leti že nastopal v Trstu. Drama govori o propadu neke aristokratske družbe in o večnem spopadu med moškim in ženskim svetom. Ocenjena dela bomo objavili v prihodnji številki.

Na sliki: (foto Kroma) Maja Blagovič in Vladimir Jurc

Pobude za počastitev spomina Ote, Luchette in D'Angela

Na tragično smrt Saše Ote, Marca Luchette in Daria D'Angela, članov častniške ekipe RAI, ki jih je v Mostarju pokončala granata, bo odslaj mimoidoče spominjala plošča pred vhodom poslopja na Korzu Italija 13 v Trstu, kjer ima sedež deželna častniška zbornica. Plošča je prejšnji teden med krajšo slovesnostjo blagoslovil škof msgr. Lorenzo Bellomi.

V spomin na tri nedolžne tržaške žrtve krvave balkanske vojne pa se vrstijo številne človekoljubne pobude. Med drugim se je osnoval odbor za Luchetto, Oto in D'Angela. Predvsem bo deloval za pomoč otrokom, žrtvam vojne. Denarne prispevke je mogoče nakazati na tekoči račun zavodov CRT 48893/8 in Banca di Roma 710/650021/32 (pripisati je treba: »Comitato Luchetta-Ota-D'Angelo per i bambini vittime della guerra«).

Treh mostarskih žrtev so se prejšnji teden spomnili tudi na tržaškem liceju Prešeren, ki ga je obiskoval Saša Ota. Prikazali so nekaj njegovih posnetkov iz Sarajeva in fotografije iz domačih krajev, svojcem pa je šola izročila spričevala in diplomo svojega nekdanjega učenca.

Srečanje obrtnikov OZS in SDGZ v Dolini

Srečanje v Dolini je bilo pomemben korak za vzpostavitev partnerskih odnosov (foto Kroma)

Prejšnjo soboto, 19. t.m., je potekalo v dolinski občini celodnevno srečanje med obrtniki Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in Obrtne zbornice Slovenije, ki so obojestransko zainteresirani za poslovno sodelovanje. Po ogledu obrtne cone, ki jo je predstavil predsednik obrtnega konzorcija Dolina Dušan Pangerc in tehničnem posvetu v občinski sejni dvorani, kjer je goste pozdravil krajevni župan Marino Pečenik, je sledilo v prisrčnem in delovnem razpoloženju skupno kosilo obrtnikov, ki so se jim pridružila še nekatera naša zunanjetrgovinska podjetja.

Kot sta poudarila predsednik obrtne sekcije SDGZ Drago Ota, v imenu tudi goriških kolegov SGZ Gorica, in predsednik OZS Miha Grah, je sobotno srečanje kronalo vrsto protoko-

ravnatelj SDGZ Vojko Kocjančič, prikazala vse stvarne možnosti, a tudi omejitve pravno ureditvene narave, ki opredeljujejo in pogojujejo sodelovanje na ravni izmenjave storitev in blaga:

V petek naj bi odobrili proračun tržaške občine

Tržaški občinski svet bo verjetno po predvidevanjih v petek, 25. februarja, odobril proračun, ki ga je predstavila Illyjeva uprava. V ta namen se je svet sestal že trikrat. Opozicija je namreč predložila 20 popravkov, večkrat pa sta se sestali tudi komisija za proračun in komisija za javna dela in to vzporedno z debato v občinskem svetu. Odbor je nekatere popravke že sprejel.

Kot je povedal občinski svetovalec SSk Peter Močnik, je proračun pač tak, kakršnega narekuje precej kritično finančno stanje tržaške občine. Prednost proračuna je, da ne zvišuje občinskih davkov. Kot glavni cilj je »vnovčenje« neporavnanih glob in »starih« davkov, ki jih nekateri doslej niso plačali. Če bi samo vsi občani poravnali globe, bi v blagajne kar čez noč priteklo 8 milijard lir.

Občinska uprava je vsa javna dela omejila le na najnujnejše in ni predvidela nobene nove pomembne naložbe, ker hoče najprej pokriti deficit iz prejšnjih let, je še dejal Močnik. Odbornik za proračun Degrossi pa je na zadnji seji, ki je bila v ponedeljek, 21. t.m., napovedal, da bo mogoče čez šest mesecev ponovno preveriti izvajanje proračuna in vnesti

carina, zakonodaja o delu, konkurenčnost cen, kvaliteta in količina proizvodnje. Predsednik sekcije zunanje trgovine SDGZ Robert Vidoni pa je izrazil pripravljenost tega sektorja za posredovanje na italijanskem trgu.

Dejstvo, da se je srečalo pri interesnih omizjih kakih 60 podjetij iz slovenskih primorskih regij (obrtne zbornice Koper, Sežana, Postojna, Piran, Izola, Nova Gorica, Ajdovščina in Idrija) in 30 naših iz Trsta in Gorice ter da so ta podjetja izražala pestro množico specializacij (gradbeništvo, lesnina in mizarstvo, elektroinstalacije, autoservis, kovinstvo in precizna mehanika, ogrevanje in klimatizacija, tiskarstvo), priča o tem, da je prvi konkretni stik na ravni podjetij povsem uspel. Sedaj so na vrsti posamezna podjetja, obrtna in tudi zunanjetrgovinska, da bi se iz teh kontaktov stikali tudi dejanski partnerski odnosi.

Davorin Devetak

Samo še nekaj dni za vpis v kolonije

Organizatorji vsakoletnih kolonij v Dragi in Comegliansu obveščajo, da je vpis možen samo do vključno 5. marca. Kdor še ni gotov, če bo otroke poslal v kolonijo, naj jih kljub temu vpiše, saj je mogoče kasneje odpovedati.

Koloniji v Dragi in Comegliansu sta namenjeni otrokom od 5. do 16. leta starosti. Vpisne pole je mogoče dobiti na šolah in jih je nato treba izročiti šolskim oz. občinskim zdravniškim asistentkam. Obe koloniji bosta meseca julija, udeleženci pa bodo letovali skorajda brezplačno, saj je velik del finančnega bremena prevzela tržaška pokrajina.

Za podrobnejše informacije o koloniji v Dragi, vasi blizu Bazovice, se lahko obrnete na Organizacijo Slokač (tel. 040/226117), kaj več o letovanju v Comegliansu v Karnskih Alpah opoti v Sappado, pa vam bodo povedali na številkah 040/43194 in 53874 ter 0481/530924.

V petek, 25. t.m., bodo na zgoščenki občini odobrili proračun za leto 1994, ki ga je izdelala nova uprava pod vodstvom županje Tamare Blažina. Proračun skuša predvsem ohraniti dosedanje raven tako socialnih kot šolskih in drugih storitev, čeprav so javna sredstva v primerjavi s prejšnjimi leti znatno manjša.

larnih in institucionalnih stikov med obema organizacijama, ki si več let prizadevata, da bi se bistveno okrepil obseg gospodarske izmenjave na ravni obrtništva — ki v Sloveniji zajema še malo in srednjo industrijo — tudi v smeri Italije.

Sosledično sta strokovnjaka, odgovorna za zunanjetrgovinsko poslovanje pri OZS Slavko Pukl in deželni

UDELEŽENCI 27. KRAŠKEGA PUSTA, POZOR!

Člani fotokrožka Trst 80 so Vas fotografirali v pustni povorki na Opčinah. Z najlepšimi posnetki so pripravili projekcijo diapozitivov, ki jo bodo prikazali v Gregorčičevi dvorani v Trstu, v ul. Sv. Frančiška 20, v petek, 25. t.m., s pričetkom ob 20.30.

Naročili boste lahko kopije zaželenih posnetkov, ki Vam jih bodo člani fotokrožka nudili le s stoški za material.

Predstavitev knjige prof. B. Ciani

V Peterlinovi dvorani v Ulici Donizetti 3 v Trstu so prejšnji teden (17. t.m.) predstavili še eno zgodovinsko knjigo, ki jo je pred nedavnim izdal tržaški Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček. Gre za diplomsko nalogo prof. Bruna Ciani z naslovom »Trst 1954-1956: Spomenica o soglasju in samostojne politične skupine.«

Na večeru v Peterlinovi dvorani so spregovorili predsednik krožka dr. Rafko Dolhar, sama avtorica ter odv. Branko Agneletto, dr. Drago Legiša in odv. Jože Škerk, ki so bili med protagonisti obdobja, o katerem piše Cianijska. Razgovor je vodil Ivo Jevnikar.

Na sliki (z leve): Legiša, Agneletto, Dolhar, avtorica Ciani, Škerk in Jevnikar (Foto Kroma)

V knjižnici Damira Feigla
v Gorici

Poezije prof. Milana Bekarja kot priloga Glasila ZSKD

V četrtek, 19. februarja, so v prostorih čitalnice slovenske ljudske knjižnice Damira Feigla v Gorici zvečer predstavili periodični informativni bilten Zveze slovenskih kulturnih društev Glasilo in priloge te številke Glasila, ki je drobna in skromna knjižica z naslovom Poezije, avtor teh poezij pa je pokojni slovenski profesor Milan Bekar-Bršljanski. Predsednik ZSKD Rudi Pavšič je povedal, da mislijo s prilogami k Glasilu nadaljevati, saj so videli, da se je ideja obnesla že od vsega začetka. Knjižico Bekarjevih poezij so namreč delili na osrednji Prešernovi proslavi v Gorici in je nalepila takoj na zelo ugoden odmev.

Za Pavšičem je o slovenski tiskani besedi na Goriškem tekoma zadnjih stopetdeset let spregovoril bivši odgovorni urednik Primorskega dnevnika, časnikar Marko Waltritsch. V strnjene besedah je povedal veliko podatkov, iz katerih se je predvsem videlo, kako navezan je od vedno bil slovenski človek na Goriškem na slovensko tiskano besedo, pa naj je šlo samo za slovenski periodični tisk ali pa za knjige, ki so nekoč na Goriškem izhajale v danes nepojmljivih in astronomskih nakladah. To priča o tem, da je takrat Goriška bila večja, mnogo večja, kot tudi o tem, da se danes na Slovenskem in tudi na Goriškem skorajda nič ne bere več, predvsem pa malo slovenskega. Ob koncu svojega predavanja se je Waltritsch z duhovitim dogodki spomnil svojega profesorja Milana Bekarja, katerega pesmi so sedaj izšle pri Zvezi. Za predavanjem so Waltritscha naravnost zasuli z vprašanji, tako da se je večer zavlekel pozno v noč, saj so zadnji zapuščali knjižnico šele malo pred polnočjo.

Prikupni in prijazni upravni knjižnice v Gorici, Luizi Gergolet, naj bo ta večer v spodbudo za naprej in za skorajšnje nove podobne večere.

Za kroniko naj povemo, da sta bila predstavitev knjige o Igu Grudnu ter Glasila in Poezije Milana Bekarja organizirani na isti večer, kar ni bilo preveč v redu zaradi neposredne časovne bližine obeh predstavitev, obenem pa smo na obeh predstavitevah kulturnih večerih videli veliko, zares veliko ljudi, kar samo potrjuje to, kar v Novem listu pišemo že več let, namreč to, da Gorica nujno potrebuje več kvalitetnih in dobrih kulturnih večerov, kakovost vedno in še enkrat (!) vedno plača in se tudi vedno izplača.

Naše čestitke obema organizatorjema.

J.P.

Odmevi na Marcolinijevo

V goriškem, posebej italijanskem dnevnem tisku so se pojavili različni odmevi na nedopustno in sramotno pisanje predsednice goriške pokrajine. Monica Marcolini je s svojim bednim pisanjem izzvala precej reakcij. Desničarji ji ploskajo in dajejo prav rekoč, da je to po dolgih letih prvi pogumen glas v obrambo »italijanstva« Gorice. Na drugi strani pa so glasovi, ki odločno obsojajo tako vrsto pisanja in se zavzemajo za nadaljevanje politike sožitja in prijateljstva ob meji.

Prova se je v prid Marcolinijeve oglasila Lega Nazionale in predsednici pokrajine čestitala k pobudi. Sledila sta dva daljša dopisa znanih starih politikov, bratov Fornasir. Eden je liberal, drugi krščansko-demokratskega izvora. Inž. Sergio Fornasir, bivši dolgoletni liberalni občinski svetovalec, se strinja z Marcolinijevo in njenimi stališči. Sam je (vsaj pred dolgimi leti) v občinskem svetu vodil bolj strpno politiko in se skliceval na znano liberalno Oxfordsko izjavo v prid manjšin, sicer se tudi učil slovenščine! Njegov brat, desničarski demokristjan inž. Guido Fornasir pa je še bolj znan kot dolgoletni predsednik Lega Nazionale in protagonist zloglasnih pobud za protislovensko in nacionalistično politiko v Gorici. V nasprotni tabor pa se uvršča njun mnogo mlajši bratranec in prav tako politični predstavnik, najprej demokristjan, sedaj tranzverzalec inž. Niccolò Fornasir (nekdanji občinski odbornik), ki odločno zagovarja politiko sodelovanja in odprtosti. Nekateri vidijo v njem morda možnega župana, če bo na majskih volitvah zmagal blok odprtih in pozitivnih sil.

Bedno vlogo je v nekem pismu zavzel »slovenski« pokrajinski svetovalec Severne lige Milan Koglot, ki piše med drugim o nesrečnem Ciampi-

jevem predlogu, (Paladinov zakonski osnutek), seveda v ključu italijanske večine...

Proti pismu Marcolinijeve se prav tako uvršča velik blok slovenskih in italijanskih sil. Prve so že takoj po objavi pisma sestavile skupno protestno izjavo, ki jo je objavil tudi italijanski dnevni tisk (Slovenska skupnost, SSO, SKGZ). Pa spet razna pisma posameznikov in organizacij. Med slednje je med prvimi pisala krožek Ricerca e presenza (ki jo duhovno vodi prav prej omejeni goriški tranzverzalni predstavnik). V njej se odločno obsoja nevarno in škodljivo pisanje pokrajinske predsednice, njene nesprejemljive in poceni zaključke in zlobna namigovanja.

Prav tako velja omeniti pismi dveh levčarskih predstavnikov. Bivši pokrajinski svetovalec Poletto je v svojem pismu navedel celo vrsto primerov odprtosti prejšnjih pokrajinskih uprav in sodelovanja na meji. Pokrajinski svetovalec Demokratične stranke levice Pironi pa piše predsedniku vlade Ciampi in tudi odločno podčrta nasprotovanje takemu neodgovornemu pisanju goriške ligaške predsednice. Sama se v nedavnim intervjuju tržaškemu Il Piccolo sicer »zagovarja« čeprav popolnoma neprepričljivo in brezpredmetno.

Ti in drugi posegi ter odmevi v javnih občilih na ponesrečeno pobudo Marcolinijeve kažejo, da je problematika v zvezi s slovensko manjšino in odnosi s Slovenijo vedno živa. Seveda moramo še upoštevati predvolilno ozračje, ki pa v ničemer ne zmanjšuje (kvečjemu še povečuje) krivdo podpisnice pisma. Ne bodo se na ta način reševali problemi sožitja in prijateljstva, ki smo ga zlasti v Gorici poznali že od šestdesetih let dalje. Ali nas je Illyjev Trst prehitel...?

a.b.

Predstavitev knjige o Igu Grudnu

V Gorici je bilo v Katoliški knjigarni v četrtek, 17. februarja, zvečer zelo živahno in veliko ljudi. Prof. Nada Pertot je namreč predstavljala knjigo Narcis širokega srca, ki sta jo spisala Marko Tavčar in Ivan Vogrič, izdalo pa jo je KD Igo Gruden iz Nabrežine. Pertotova je zelo lepo povedala, katere so glavne značilnosti knjige in tudi pesnika samega, katerega vsi Slovenci premalo poznamo.

Vemo namreč, da je znani in v zrelih letih predvsem jeguljasti Josip Vidmar obkladal pesnika Iga Grudna z vzdevki kot so polupesnik in epigon in pri tem tudi on

SKRD JADRO iz Ronk prireja **PREŠERNOVO PROSLAVO**, ki bo v dvorani občinske knjižnice v Ronkah (blizu županstva na Trgu Unità), v četrtek, 3. marca, ob 20. uri. Priložnostni govor bo imel zamejski družbeni delavec prof. **ALDO RUPEL**. Nastopili bodo še Moški pevski zbor **SKALA** Gabrje ter članici gledališke šole **MARTINA BALDAN** in **ŽIVA PAHORA**. Vabljeni so vsi člani, prijatelji in rojaki iz Laškega, ki bodo lahko dobili tudi novo številko društvenega glasila Jadro.

ni poznal večine Grudnovih pesmi, kot jih tudi danes literarni kritiki ne, ker jih tudi nimajo kje brati. Grudnovih pesmi namreč enostavno nihče ne bere tudi zato, ker jih nima kje, še v knjižnicah se jih namreč ne dobi in bi zato morali nujno izdati ponatis njegovih pesmi, predvsem pa bi morali objaviti njegove pesmi iz pesnikove zapuščine.

Prof. Nada Pertot je z veliko mero ljubezni in predvsem pa s strokovnim znanjem v Gorici razgrnila celo paleto razlogov, zakaj bi se moralo Grudna natisniti in tudi ovrednotiti, saj ga predvsem v osrednji Sloveniji popolnoma ignorirajo. Marko Tavčar in Ivan Vogrič pa sta govorila o izbirah, ki so pogojevale njuno pisanje knjige in seveda o pesniku Igu Grudnu, ki je bil zares Narcis širokega srca in je morda prav zato znal zelo lepo pisati o Goriški in rojstnem Krasu.

V Katoliški knjigarni je bilo na predstavitvi knjige o Igu Grudnu spet polno ljudi in to je zelo lepo, kar je tudi omenila gostiteljica večera prof. Franca Žgavec v imenu organizatorjev (Katoliška prosveta in Katoliška knjigarna).

J.P.

Nova premiera v Gorici

V soboto, 26. februarja, bo ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici premiera drame Franca Saleškega Finžgarja Divji lovec. Finžgar si je svojo dramo zamislil v štirih dejanjih. V Gorici jo bodo postavili na oder gledališniški skupine Oder 90 v režiji mladega Kazimirja Černica. Skupina mladih iz Gorice, ki se zanimajo za gledališče, se je pri gledališki skupni Oder 90 odločila, da ne bo igrala več samo lahkotnih komedij, ampak tudi zahtevnejše dramske tekste, ki pa bodo vedno imeli v sebi tisti ljudski značaj, po katerem se skorajda vsa ljubiteljska gledališča razpознаvajo od poklicnih.

Dramo Divji Lovec bo v Gorici režiral Kazimir Černic, naslovne vloge pa bodo igrali Kat-

ja Sfiligoj (Majda), Zavrtnik bo Marko Černic, Janez bo Sandro Curzola, Gašper pa bo Jan Leopoli. Finžgar je svojo dramo Divji lovec ambientiral v revolucionarno leto 1848, ko so se v Lombardiji borili proti Avstriji, avstrijski vojskovodja Radetzky je takrat tudi v naših krajih iskal vojake itd... Zgodba je preprosta in kar se da klasična: govori o ljubezni med bogato hčerjo Zavrtnika in med revežem-nemanim človekom... Zavrtnik se vmeša v to zvezo, drama Divji lovec se konča tragično. Za predstavo se je pripravljalo 30 ljudi gledališke skupine Oder 90, ki po lanskoletni Meškovi drami Mati spet igra resno dramo in ne več samo veselice.

J.P.

Delo je izšlo pri pordenonski založbi Studio Tesi

Pahorjeva knjiga o Kosovelu lepo darilo za italijanske prijatelje

Pisatelj Borisa Pahorja zelo radi kličejo z vzdevkom mladenič in človek ob takih priložnostih najprej pomisli na dejstvo, da se iz obzirnosti običajno vedno tako govori starejšim ljudem, malce zato, ker nas zabava, če so mladostnega značaja, drugi pa zato, ker smo jim dolžni spoštovanja in ne nazadnje tudi, ker vemo, da bomo nekoč, če nam bo Bog dal, seveda! tudi mi (morda!) stari osemdeset let, kolikor jih namreč tržaški pisatelj Pahor sedaj že ima.

Vendar pa se človek besede mladenič ne more otesti in vidi tudi njegovo umestnost v povezavi s pisateljem Pahorjem, ko gleda sedanje Pahorjevo delo, ki ga večina slovenskih mladeničev v najboljši življenjski dobi ni sposobna opraviti. Boris Pahor je namreč prav v teh dneh videl krst še enega svojega otroka, še ene svoje knjige, ki je neopazno prišla med nas, mimo nas in naših javnih občil se je namreč nekega jutra pojavila v kioskih in v vsaki deželni knjigarni knjiga z naslovom Srečko Kosovel in nad naslovom stoji lepo zapisano: Boris Pahor.

Ko sem knjigo zagledal zgodaj zjutraj v prodajalni časnikov na avtobusni postaji v Červinjanu, zeblo je in grd dan je bil, na delo sem šel in zato še bolj slabe volje, sem segel po deset tisoč lir z lahkoto, ki je lastna človeku, ki se neke knjige in njenega izida zelo veseli in tudi njenega avtorja, pa čeprav ga osebno le bežno pozna. Ko sem plačeval, sem prodajalca v kiosku, s katerim se pozna že vrsto let, saj mi skoraj vsak dan časnik *Corriere* pripravi na pult že pred običajnim pozdravom »buon giorno«, vprašal, koliko knjig je že prodal in kdaj je knjiga prišla, ker je nisem še videl prej pri njem.

Pogledal me je in mi rekel: »Danes zjutraj je prišla, šele danes zjutraj in vi ste že tretji, ki jo kupi.«

»Res?« sem nejeverno vprašal.

»Res. Prodajal sem že tri kopije, sedaj mi ostajajo še dve kopiji, tega Kozovela, bom najbrž spet naročil. Vedno mi jih pride pet, namreč teh biografij iz zbirke *Civiltà della memoria*, ki jo izdaja pordenonska založba Studio Tesi. Ta Kozovel pa je najbrž Slovenec, kot vi, ne?« je pravil.

»Je, je, Slovenec je. Eden največjih evropskih poetov tega stoletja je bil. Izgovarja pa se Kosovel, kot če bi stali na mestu ene črke s dve črki s,« sem mu odvrnil smeje, ker sem vedel, da bo Kosovel zanj ostal vedno le Kozovel.

»Ja, ampak saj jaz itak ne berem poezije«, se mi je široko zasmejal, »nikoli je nisem, veste. Nisem za take stvari, moral bi v šole.«

»Poskusite jo že enkrat brati, morda s Kosovelom«, sem mu odvrnil in vedel, da je ne bo bral, nobene poezije ne bo nikdar bral, ne samo Kosovelove.

Šel sem na avtobus za Gorico, in ker je imel malo zamude, sem bi vesel, ker sem knjigo lahko začel takoj brati. Vedno hvalim Boga zaradi avtobusov in vlakov, zaradi vseh javnih prometnih sredstev, ker sem zanič šofer in jih veliko uporabljam in zato, ker se na njih največ knjig prebere in zato, ker se vedno manj ljudi poslužuje vlaka in še manj avtobusov, vem, da danes ljudje zelo malo berejo. Ob osmih zjutraj iz Červinjana v Gorico bereva v dveh, neka gospa, s katero sva že postala prijatelja, bere zvečine vsakodnevne bestsellerje in Wilburja Smitha, moja zasluga je, če je brala tudi Cankarja in sedaj Maurensiga — in jaz, drugi tiščijo nosove v steklo in bulijo v zabito furlansko nižino, nobena mladina ne bere ničesar nikdar na nobenem avtobusu, s katerim jaz potujem, kot tudi nikdar ne vstane starejšim, samo pridno poslušajo glasbo in walkmanov.

Pahorjevo knjižico Srečko Kosovel, ki je spisana v italijanščini, bi se vsakomur, ki nase nekaj da, splačalo prebrati in zelo vesel sem za avtorja, ker so mu knjigo natisnili v tej zbirki, ki zaradi svoje praktičnosti in predvsem pa zaradi svoje cene lahko doseže vsako knjižico.

Knjiga o Kosovelu in njegovemu življenju in poeziji največjega pesnika slovenskega Krasa je izšla pri pordenonski založbi Studio Tesi, ki je poseben zaslužek za tiskanje nekaterih slovenskih avtorjev. Saj jih res ne tiskajo veliko, nekaj pa jih le.

Direktor zbirke *Civiltà della memoria*, ki izhaja pri založbi že nekaj časa, Guido Botteri, se je odločil, da v zbirko najbolj zaslužnih mož Furlanije Julijske krajine uvrsti tudi dva Slovenca in ju ponudil pisateljema Pahorju in Rebuli. Pahor je izbral Srečka Kosovela, Rebula, ki je tudi sprejel ponujeno nalogo, pa se je raje odločil za tržaškega duhovnika Jakoba Ukmarja, kot pa da bi pisal življenjepis politika Besednjaka, katerega so pri založbi sprva mislili dati v zbirko.

Rebulovo knjigo smo v Novem listu že predstavili, Pahorjevo odlično študijo-zivljenjepis-literarno in zgodovinsko postavitev Kosovela pa imamo v rokah danes.

Knjiga o Srečku Kosovelu je debela okrog 120 strani ličnega, pokončnega formata, tiskana je na papirju, ki ne utruja oči in tako, da bralca kar prevzame, pregledno in jasno, v njej je veliko fotografij in tudi veliko zanimivosti, saj Pahor ne bi bil Pahor, če ne bi uvrstil zraven še pregleda (zelo kratkega, a vseeno odličnega!) slovenske književnosti od samega začetka pa do Kosovelovega časa in v njej je Pahor spet imenitno poudaril važnost in nezamenljivo vlogo slovenske literature za obstoj slovenskega naroda.

Zraven pregledne in zelo čitljive biografije, ki je polna fotografij iz Ko-

Srečko Kosovel

sovelove mladosti, faksimilnih posnetkov Kosovelovih rokopisov, Černigojevih portretov pesnika, naslovnice nekaterih Kosovelovih knjig, revij, itd. je Pahor dal še nekaj drobnih prebliskov-domislic iz Kosovelovih beležk v posebno poglavje, ki ga bomo zelo radi prebrali. Kot boste radi prebrali vse, če boste knjigo vzeli v roke, ker je v knjigi poskrbljeno tudi za to, da so Kosovelove pesmi tako v originalu kot tudi v italijanskem prevodu, Pahor pa je bil tudi dovolj pаметen, da je uvrstil Kosovelova pisma italijanskemu prijatelju v knjigo in tako Kosovela še bolj približal morebitnemu italijanskemu povprečnemu bralcu, ki na žalost ne ve nič o njem. Skratka: Knjiga je prijetna osvežitev

Kosovelovega dela in lep popis njegovega življenja, četudi Kosovela že poznate. Lahko pa knjiga zaradi svoje priročnosti in nevsiljivega branja, predvsem pa zaradi svoje lahkotnosti, ki ni isto kot cenena »lahkost«, izredno lepo darilo za vse naše italijanske prijatelje, katerim nam še ni uspelo dopovedati, kako velik in pomemben je bil Srečko Kosovel za nas in tudi za njih, ker je pač ob italijanskem narodu živel, kot mi sedaj. Boris Pahor ima fin in tekoč, briljanten jezik, ki mu pomaga premagati prve ovire in tudi dobro je izbral Kosovelove poezije, lepo prikazal čas, v katerem je pesnik živel. Skratka: Knjiga, ki sodi na vsako polico vsakega človeka, ki nase nekaj da in seveda na polico vsakogar, ki hoče bolje razumeti naš čas in vlogo Kosovela v njem.

Škoda, ker ne bo nobenega drugega Slovenca v tej lepi zbirki. Pahorjev Srečko Kosovel je namreč prav lep kamenček v še ne narejen mozaik o spoznavanju med narodi, ki moramo skupaj živeti. O tem mozaiku sicer vsi govorimo, a največkrat ostane le pri besedah, spoznavanja in cenjenja pa je manj.

Pahorjeva knjiga je lep primer dobrega čtiva, ki pomaga Italijanom razumeti slovensko zgodovino, narod in seveda slovenskega lirika s Krasa, po katerem bi zaradi univerzalnosti pesniške problematike in motivike seveda tudi oni radi segali, če bi ga poznali, jasno.

Pahor jim ga sedaj z omenjeno knjigo ponuja na pladnju.

Jurij Paljč

V Dornberku predstavili knjigo Dorice Makuc

Boleča izkušnja Aleksandrinsk, ki so v Egiptu izgubile ljubezen svojih otrok

Osnovna šola v Dornberku igra pomembno vlogo v kulturnem delovanju te vasi in širše okolice. V njenih prostorih se vrstijo ne le šolske prireditve, ampak tudi kulturni večeri, namenjeni širšemu občinstvu. Tako so v soboto, 19. t.m., na pobudo ravnateljice gospe Elze Čehovin, predstavili knjigo Aleksandrinke znane primorske publicistke Dorice Makuc. To zgodovinsko in pričevanjsko delo je konec novembra izšlo pri Goriški Mohorjevi družbi.

Večer, ki ga je vodil psiholog Bogdan Žorž, pa je bil priložnost za krajšo predstavitev same Goriške Mohorjeve družbe in tudi ostalih knjig, ki so izšle v redni zbirki za letošnje leto. Govorili so podpredsednik družbe dr. Jože Markuža, tajnik Marko Tavčar in dr. Branko Marušič.

Teža večera je vsekakor bila na knjigi, ki govori o pojavu ženskega izseljevanja v Egipt. Gre za enkratni pojav ženskega izseljevanja, ki je zajel ožji krog Vipavske doline. Avtorica Aleksandrinsk, Dorica Makuc, je na kratko predstavila delo in še zlasti spomnila Dornberžanke Jožefo Šinigoj, ki je bila med najbolj poznanimi Aleksandrinskami in je umrla ter je pokopana v Egiptu. Spomnila se je tu-

di nadvse pomembnega dela, ki so ga za slovenska dekleta in žene, ki so služile pri bogatih trgovskih in posredniških rodbinah ter plemičih egiptovskega dvora, naredile slovenske šolske sestre in tudi bratje frančiškani. Opozorila je na velike, še zlasti duševne stiske, ki so jih doživljale Aleksandrinke.

O njihovih težavah tudi po vrnitvi v domače kraje je spregovorila raziskovalka Mirella Nanut iz Nove Gorice, medtem ko je vse prevzelo in garnilo pričevanje 84-letne Marice Krpan, ki je sama doživela bolečo izkušnjo Aleksandrinke in v Egiptu, sicer v raznih izmenah, preživela več kot 30 let. Spomine je zaključila z ugotovitvijo, da ji je Egipt pobral ljubezen lastnih otrok in da se smatra za srečno, ker ji to ljubezen — vsaj deloma — vračajo tisti, ki jih je vzgajala preko morja.

Razna pričevanja iz publike pa so potrdila, da Dornberžani cenijo in spoštujejo žrtve svojih Aleksandrink, ki so morale na tuje, da so reševale domačije, ki bi sicer »šle na kant«, in preživljale družine.

Na večeru je izredno ubrano zapel dornberški fantovski oktet.

»Koraki apostolskih sandal« nova knjiga Alojza Rebule

»Koraki apostolskih sandal« je novo slovo najnovejše knjige pisatelja Alojza Rebule, ki v tem delu opisuje svoje vtise, opažanja in najpomembnejše posege, izrečene na škofovski sinodi v Vatikanu konec leta 1991. Avtor se je srečanja udeležil kot »auditor«, poslušalec. Knjiga je prava novost in to ne le v slovenskem merilu. O raznih drugih srečanjih najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov, predvsem o drugem vatikanskem koncilu, je izšlo že veliko zapisov in komentarjev, o sinodah, ki so se vršile v zadnjih dvajsetih letih, pa doslej ni bilo še nič napisanega.

Novo knjigo je v ponedeljek, 21. februarja, v Društvu slovenskih izobražencev predstavil teolog dr. Bogdan Dolenc. Dejal je, da Rebulova knjiga nudi precej popolno sliko katoliške Cerkve od Estonije do Turčije, od Malte do Belorusije. »Koraki apostolskih sandal« je izdala in založila Mohorjeva družba iz Celovca, Ljubljane in Dunaja v zbirki »Podobe časa«, spremno besedo je napisal dr. Franc Rode, znani slovenski teolog, ki je v Vatikanu tajnik Papeškega sveta za dialog z neverujočimi.

Dr. Dolenc je v predstavitvi še poudaril, da pisatelj Rebula v svojem delu ne poveljuje nekritično cerkvene hierarhije, ampak se loteva tudi nekaterih košljivih tem. Mnogo pa je v knjigi tudi prijetnih utrinkov »v odidih« bralca, ki ni ravno več v teološkem razmišljanju. Večera v Društvu slovenskih izobražencev se je udeležil tudi sam avtor.

»Šah je več kot igra«

Marsikateri mislec je izrazil mnenje, da je šah svet v malem. Življenje namreč dojemamo kot stik človeka s sočlovekom in dogodkom. Šah pa je soočanje z nasprotnikom in z njegovo postavitevjo figur. Zato je že od svojega nastanka krenil v korak s spremembami človeškega okolja. Ko je začel odmevati krik o smrti Boga, se je v šahovskih dvorinah pojavil privid remi-smrti igralnega principa; ko je svet začel tožiti nad prenasitostjo eksistence, je več šahistov napovedovalo izčrpanje kreativnih zmognosti na šahovski deski. Ne samo zamisli, ampak tudi mode podoživljajo svoje muhavosti na štirinajstdesetih poljih. Če z Nimcovičevim ironijo pikro pripomnim, da niso vsa polja rodovitna, bodo poznavalci odvrnili, da si človek vsekakor prizadeva za obilno žetev.

Dejstvo je, da sta v zadnjih letih svetovna politika in svetovna šahovska zveza FIDE doživeli celo vrsto pretresov. Omejil se bom na podajanje najbolj črno-belih potez podobe današnjega šaha, ki bodo tudi v bodoče krojile usodo igre na nivoju organizacijske strukture. Tedanji svetovni prvak Kasparov je marca lanskega leta povzročil veliko šizmo šahovskega sveta. Izjavil je, da se bo dokončno ločil od pokroviteljstva FIDE in s tem ustanovil novo profesionalno zvezo, h kateri je takoj pristopilo veliko število najslavnejših velemojstrov. Napovedi, da bomo v kratkem imeli tri svetovne prvake, so se povsem uresničile. Karpov si je dvoboju s Timmanom priboril naslov svetovnega prvaka FIDE, Kasparov je uspešno branil naslov profesionalnega svetovnega prvaka pred Shortovimi napadi, legendarni Fischer pa trdi, da je »edini pravi prvak« še vedno on. Zaradi tako globokega razkola se širi nezaupanje v svetovno šahovsko federacijo prav v času, ko šah doživlja

v mnogih državah pravo eksplozijo privržencev in sponzorjev. Jakostna lestvica držav šahovskega sveta se korenito spreminja. Razbohotile so se šahovske publikacije, nekateri so dokazali, plemenitosti igre navkljub, da je tudi igranje šaha delo, s katerim lahko obogatijo.

Človekova skrivnost je v tem, da vidi in je viden. Za šah pa je značilno, da pravzaprav ni mogoče predvideti vsega, marsikdaj tudi vidnega ne: šahovski svet niha med tvornostjo in razdrobitvijo. Izkušnja sicer uči, da se lahko iz vsakega spora rojevajo lepe zamisli. Zato tudi izvedenci soglašajo, da je »pozicija« kraljevske igre danes perspektivnejša kot doslej.

Ob vsem tem se velja zamisliti, saj uveljavitev šahovske igre kasni v zamejski skupnosti. Očitno je, da bi se obrestovalo tudi kratkotrajno delo z mladino. Za razvoj šaha ni potrebno prevelikih izdatkov. Vsaj na mladinskem področju bi bili uspehi takoj dosegljivi tudi na meddeželni ravni in bi pripomogli k športni in kulturni uveljavitvi Slovencev v Italiji in še relativno nerazviti panogi. Šah si je v raznih državah že priboril status športa in vstopil v članstvo športnih zvez kot drugim enakovredna panoga. Letos je Maurensigova literarna uspešnica zopet izpostavila čare in dražest šahovske igre. Čas je, da jo začne tudi pri nas spoznavati večje število ljudi.

Šah krepi spomin in osebnost ter ima značilnosti kulture duha. Uči nas korektnosti in spoštovanja soigralčevih idej in zamisli.

Naj zaključim z aforizmi, ki so morda najbolj prikazali bistvo šahovske igre:

Šahovska igra je izpit uma (Goethe)

Šah je več kakor igra (Voltaire)

Bistvo šaha je treba dojemati kot borbo (Lasker)

Jan Bednarik

Prvi časnikarski izpit v slovenščini

V Rimu je pred kratkim uspešno opravila časnikarski izpit naša urednica in javna publicistka Helena Jovanovič. Naša Helena je tudi prva časnikarka v Italiji, kateri je bilo dovoljeno opraviti izpit za profesionalnega časnikarja v slovenskem jeziku, za kar gre posebna zasluga našemu glavnemu uredniku. Dr. Drago Legiša je namreč že vrsto let član časnikarskega vsedravnega zbora in je s svojim posredovanjem poskrbel, da imajo tudi Slovenci od sedaj naprej pravico uporabe slovenskega jezika pri izpitu, podobno pravico, kakršno so prej uživali že Južni Tirolci. Ker sta oba, tako dr. Legiša kot Helena, »naša«, saj je dr. Legiša že skoraj 40 let glavni urednik Novega lista, Helena pa je postala prva profesionalna časnikarka pri Novem listu, jima obema čestitamo vsi sodelavci Novega lista. Heleni pa seveda poleg čestitk še želimo veliko uspeha v časnikarskem poklicu, za katerega se je že pred leti pogumno odločila.

Jurij Paljk

ČESTITAMO!

Te dni je dopolnil 70 let naš dragi prijatelj, član nadzornega odbora naše zadrage, odvetnik dr. Mitja Bitežnik. Ob življenjskem jubileju mu želimo predvsem veliko zdravja in tihega zadovoljstva ter mu ključemo še na mnoga leta.

Ob rojstvu prvega otroka prisrčno čestitamo staršema Mirijam in Adrianu Pahorju, malemu Tadeju pa želimo veliko sreče v življenju, ki se je zanj v teh dneh komajda začelo.

Uredništvo in uprava
Novega lista

Jurij Paljk

Tokrat gre za preživetje

(Razmišljanje ob znanem goriškem pismu)

Osveščeno in zrelo javnost v Gorici je neprijetno presenetilo pismo, ki ga je napisala predsednica goriške pokrajinske uprave Monika Marcolini italijanskemu ministrskemu predsedniku Azegliju Ciampiju. Napisal sem zrelo zato, ker je med nami še vedno preveč ljudi, ki se za taka pisma in podobne politične akcije še vedno ne zmeni kaj dosti, kar je zelo nezrelo in pa predvsem nevarno.

V nekaj besedah bi lahko obnovili sporočilo Marcolinijeve ministru Ciampiju v Rim takole: »Sedaj prihaja na dan Paladinov osnutek zakona za globalno zaščito slovenske manjšine na Goriškem, kar je nesramnost brez primera, ker ste kot vlada v stečaju, nobene pravice nimate še bolj zaščititi slovenske manjšine, ki že tako ima vse, saj ji pomaga celo Ljubljana, lahko se združuje v slovenska kulturna društva in če boste zares še bolj pomagali z rdečim paketom slovenski manjšini, ki se noče prešteti, ker ve, da bi se tako videlo, kako malo Slovencev dejansko je, boste razdelili ljudi na Goriškem na državljane A, in to bodo Slovenci, in na državljane serije B, ki bodo italijanski ljudje«.

Tako pravi nadebudna mlada predsednica Marcolinijeva in še dodaja, da se najbrž Ciampiju in vsem v Rimu niti ne sanja, koliko so Italijani ob meji pretrpeli najprej zaradi jugoslovanskega nacionalizma in druge svetovne vojne, v kateri so izgubili veliko ozemlja, in takoj nato dodaja, da Rim tudi ne ve, kako močan je slovenski nacionalizem sedaj. Zaključuje z mislijo in vabilom,

naj v Rimu že vendar nehajo nastavljal »znane anatomske plati človekovega telesa« v posmeh italijanskim kraljem in ljudem na Goriškem. Stilno je seveda njeno pismo dosti slabše, kajti besede o tem, da Rim ponuja zadnjico Slovincem, so samo sladkorček na tako veliko, sicer zelo zaudarjajočo, torto neresnic in potvarjanja dejstev, kakršne že dolgo nismo bili vajeni na Goriškem. O političnem bontonu tu ne bi razpravljali, kajti takrat, ko nekdo piše o zadnji plati in politiko spravi na nivo pocestnega govorjenja nerazgledanega človeka, pade vse, saj ne moremo o takem človeku govoriti, da je še vreden našega zaupanja in še kakšen bolj utemeljen ugovor proti njemu bi lahko takoj našli. Pa pustimo to, ker pisati o ljudeh, ki vedno in samo blatijo Slovence, res nima toliko smisla, vsaj v enakem tonu, kot ga uporabljajo oni, se tega ne sme početi.

Moramo pa se zelo zamisliti nad dejstvom, da je Marcolinijeva pismo proti Slovincem na Goriškem pisala Ciampiju kot predsednica goriške Pokrajine in to je že huda stvar, ker je po italijanskih zakonih predsednica vseh, se pravi tudi Slovencev. V bistvu Marcolinijeva piše, kako malo nas je, in zahteva naše preštevanje, zaletava se v osnutek Paladinovega zakona, za katerega vemo, da ne bo nikdar ščitil slovenske manjšine, tudi zato ne, ker so pred vrati nove volitve v mesecu marcu in se bo italijanski parlament temeljito zame njal, vsaj tako sedaj kaže. Tega zakona enostavno nihče ne bo izglasoval, ker je premalo časa za to in tudi zato, ker Italijani dejansko nočejo dati nobene globalne zaščite Slovincem, vsaj tak občutek ima človek, ko gleda na dosedanje delo italijanskega parlamenta. Tako nas oblast v bistvu ima za norca.

Če slučajno še kdo ne ve, naj povem, da je Marcolinijeva pristaš Severne lige, v kateri so prav sedaj na Goriškem žolčne debate, kako in kaj v bodoče, nekaj ljudi so že odžagali, nekaj jih najbrž še bodo, vedno bolj pa se goriška Severna liga zbližuje z najslabšo desnico, s tistim balastom starega režima, ki je vedno rovaril proti Slovincem in to še danes počne. Ker pa je Severna

Velikanke tekaških smučí

Smučarski tek je le ena izmed nordijskih disciplin, ki naj bi bil, kot trdi pridevnik, domena skandinavskih ali širše gledano nordijskih športnikov. Toda v Lillehammerju, domovini teka, vsaj v ženski konkurenci, ni šlo po predvidevanjih, sta prvi dami postali Rusinja Ljubav Jegorova in Manuela Di Centa, doma iz Paluzze v Karniji. Na zmagovalnem podiju sta nasledili sloviti Marji Liisi Haemaelainen, ki je pred deseti leti na Igmanu, v okviru sarajevskih iger, pobrala tri zlate in za povrh še bronasto kolajno v smučarskih tekih. S takšno bero je tedaj finska fizioterapevtka zasenčila vse dotedanje tekaške uspehe na olimpijskih igrah in to ne samo v ženski, pač pa tudi v moški konkurenci. Monna Liisa, kot so jo klicali v Sarajevu, je postala mit. Toda Lillehammer je že v prvem tednu tekmovanja postavil Monno Liiso v zgodovino, Ljubav Jegorova je njen tedanji rekord izenačila, ko si je prismočala zlate kolajne v tekih na 5 in 10 kilometrov ter v štafeti 4 krat 5 km, ga celo izboljšala, saj je bila na 15 km druga, takoj za Manuelo.

Ljubav ima 27 let, je še študentka, poročena je z Igorjem Sisojevom, stanuje v St. Peterburgu in načrtuje prvega otroka za prihodnje leto, tako da bo lahko spet v formi za prihodnje olimpijske igre. »Nikdar nisem stavi-

la na rekorde, pač pa na trdo delo, v življenju je treba delati in ker sem tekačica, je moja naloga teči, hitro kot se le da«, je dejala po osvojitvi prve zlate kolajne. Ne moti jo preveč, da jo je na progi 15 kilometrov premagala Manuela Di Centa. »Obe sva v formi«, je pristavila, »obe se boriva za kolajne in na 15 km je bila Manuela boljša za skoraj pol minuto, kar se mi je zdela cela večnost«.

Manuela Di Centa je dopolnila 31 let konec januarja. Na olimpijskih igrah je prvič nastopila pred deseti leti v Sarajevu, vendar brez vidnih uspehov. Takoj po povratku domov se je poročila, prišla v spor s smučarsko zvezo in tri leta posvetila brez vidnejših uspehov atletiki. Razporočila se je in se vrnila na tekaške smučí. Rezultati so bili dobri, vendar ne odlični. Po Albertvillu pred dvema letoma je bila že na tem, da se poslovi od aktivnega športa, nato je prišla zmaga v pokalnem tekmovanju in preporod. V Lillehammerju je kronala kariero z zmago na 15 km, bila druga za Jegorovo na 5 in 10 km, bron pa si je prismočala v štafeti 1 krat 5 km. Tekla je v drugi izmeni in nadoknadila skoraj minuto in s tem pripomogla, da je Belmondo v zadnji izmeni prehitela finsko tekačico in zasedla končno tretje mesto.

R.S.

Pust »z zamudo« v Miljah

Z enotedensko zamudo je v nedeljo, 20. februarja, potekal priljubljeni pusti sprevod po Miljskih ulicah. Sprevod je bilo treba prenesti zaradi neugodnih vremenskih razmer, predvsem močnega vetra, ki bi bil lahko uničil krhke vozove iz lepenke. Prvo nagrado je dobila skupina Ongia, ena najuspešnejših v 41-letni zgodovini miljskega pusta. Prikazala je vse, kar je v zvezi z letenjem.

Na sliki: (foto Ferrari/Kroma) Posnetek z »zamudniškega« miljskega pustnega spreveda

Predstavitev dirke za 18. Trofejo ZSSDI

V četrtek, 24. februarja, bo v prostorih Kolesarskega kluba Adria v Lonjerju (Lonjerska cesta 269) v Trstu, predstavitev mednarodne amaterske kolesarske dirke za 18. Trofejo ZSSDI. Športno prireditelje, ki se bo pričela ob 18.30, poleg ZSSDI prirejajo še Kolesarski klub Adria in Društvo športnih novinarjev Slovenije — Sekcija Trst.

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« - Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, štev. 157.

Uredništvo: Martin Breclj, Ivo Jevnikar, Helena Jovanovič, Drago Legiša (glavni in odgovorni urednik), Miro Oppelt, Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij Vršaj.

Fotostavek in tisk: Tiskarna Graphart, Trst, tel. 040/772151.

Član Združenje periodičnega tiska v Italiji

liga močna stranka, je tako stanje zaskrbljujoče. Predvsem pred novimi volitvami, na katerih se predstavljajo ligaši skupaj s fašisti Finijeve stranke in z najslabšim predstavnikom kapitalističnega liberalnega bloka, ki je s staro politiko obogatel in bi sedaj rad učil kozjih molitvic vse ostale, z Berlusconiem, ki ima v Italiji v zakupu tako moč javnih občil, kot je nima nihče, niti kakozurpator v neki najbolj zakotni banana republiki.

Severna liga spada sedaj na desnico, med fašiste z nekimi ideali in med novodesničarje brez idealov Berlusconijevega tipa, ki bi za uspeh in za rešitev svojih dolgov prodal še lastno mater, samo da bi mu uspelo zmagati na volitvah, rešiti svoj zadolženi imperij javnih občil in potem nadaljevati z znano logiko, ki jo poznamo predvsem iz basni in zgodbic iz živalskega sveta, po načelu torej: Trije smo in sedaj bom jaz delil najprej malo meni in potem manj onemu, spet malo meni in tebi še manj kot onemu, pa spet malo meni...

Ta politična formacija je najbolj nevarna v Italiji in ima dejansko največ možnosti za uspeh. Isto v Gorici, pa čeprav bo sedaj kdo takoj rekel, da spet strašim. Kot sem strašil pred goriškimi pokrajinskimi volitvami, ko so bili skoraj vsi prepričani, tudi in predvsem slovenski politiki!!!, da bodo šle njim prav? Seveda je zmagala Liga s svojo brutalnostjo in svojo zlagano jasnostjo. Kako bo tokrat, ne vem, vem le, da je zelo čudno, ko vidim, da se nihče ne zgane na Goriškem, samo neke medle obljube in neki medli odgovori, češ naj ne nasedamo provokacijam. Kakšnim provokacijam neki, za božjo voljo! Čez pet tisoč podpisov, ki jih je zloglasni Pirina z blagoslovom predsednice Marcolinijeve in Severne lige zbral na goriških ulicah proti vsem udeležencem druge vojne — partizanom, ki so bili ob koncu vojne soudeleženi deportiranja italijanskih fašistov in dejansko tudi proti dajanju pokojnine slovenskim državljanom, je tudi teh pet tisoč podpisov samo neka slaba provokacija? Mar moramo res molčati ob vsem tem rovarjenju proti Slovincem, ki ga na Goriškem nismo bili vajeni?

Zakaj se ne piše več o tem, zakaj nihče ne pove jasno slovenskim ljudem, s kom se bo povezal v političnem boju za preživetje? Kajti, če še niste razumeli, tokrat gre za preživetje. Ne vem, če vam je že postalo jasno, ampak tisti, ki bo tokrat zmagal na volitvah, bo res vladal, zares bo vladal, brez te-

žav bo vladal in dajal zakone sam! Za ilustracijo: Tako bo vladal, kot vladal Marcolinijeva s svojimi pristaši na goriški pokrajini, kjer opozicije niti ne poslušajo več, ampak počnejo vse tisto, kar sami hočejo, brez ugovorov in brez odzivnosti, ker imajo severni ligaši pač možnost dejanskega vladanja brez potrebnega soglasja opozicije, ki pa je na žalost sedaj skorajda niti ni več nikjer. Samo neko momljanje se še sliši, o nas Slovincih pa skorajda nič več ne, razen slabega seveda.

Slovincem na Goriškem mora biti jasno, da bomo v primeru, če zmagal blok Berlusconi, Severne lige in Bossijevih pristašev, potegnili najkrajšo, da bomo zelo na tanko piskali, kot se na Vipavskem zelo lepo reče časom, ko nastopi huda kriza. Prav zato se mi zdi nujno, da se ob teh volitvah med Slovinci in predvsem strankami, za katere volijo slovenski volilci, pozabijo čisto pritlehna kreganja in naj se raje gre skupaj v boj proti tem silam, ki nam hočejo odvzeti vse sedanje pravice, nas preštevati kot ovce v vrstah (sic!) in nam jemati osnovno dostojanstvo, kaj šele, da bi nam kaj dali, o zaščitenem zakonu za manjšino z njimi ne bo niti govora.

Za konec še tole: Nekdo mi je rekel, da Marcolinijeva ni sposobna napisati tega pisma sama in se s tem strinjam, ker skorajda vsi vemo (ali pa ugibamo) na Goriškem, kdo ji podobne stvari šepeta v uho in narekuje, tisti namreč, ki od vedno seje sovraštvo med narodoma v Gorici. Ampak to ni važno. Važno je ob vsem tem predvsem to, da se slovenski ljudje strnemo skupaj in z demokratičnimi Italijani odločno nastopamo proti takim političnim pristopom do naših težav.

Ker za nas gre, za nikogar drugega, za nas in naše otroke! Da nam ne bo treba pisati krajevnim italijanskim dnevnikom, kot to počno vidni slovenski pripadniki Severne lige takole: »Res je, da poznam slovenski jezik, ampak znam govoriti še nekaj balkanskih jezikov in se zato ne čutim pripadnika slovenskega manjšinskega naroda v Italiji, ampak sem Italijan.«

Uboge naše matere in naši očetje, naši zavedni slovenski pripadniki, ki so nam lepo slovensko besedo izročili in jo v težkih časih ohranili zdravo in svežo, ubogi mi, če bo tak način pisanja in narodnostnega zavedanja postal naša bivanjska moda in nekaj običajnega!